

MAZOWIECKO-ŚWIĘTOKRZYSKIE TOWARZYSTWO ORNITOLOGICZNE

z siedzibą przy Kozienickim Parku Krajobrazowym
26-670 Pionki, Pl. Konstytucji 3 Maja 3, tel./fax (048)-6123441, kom. 0601393036
e-mail: msto@poczta.onet.eu
Konto bankowe: 37 1060 0076 0000 3200 0115 2787 NIP 796-274-16-83 REGON 140604241

Pionki 2017-09-19

**Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Warszawie
Wydział Spraw Terenowych II
ul. 25 Czerwca 68,
26-600 Radom**

W załączeniu przesyłam zgłoszenie szkody w dolinie rzeki Radomki - Zbiornik zaporowy Domaniów:

1. Zgłoszenie szkody na stosownym formularzu spełniającym warunki określone w art. 24 ustawy o zapobieganiu szkodom
2. dokumentacja fotograficzna szkody (płyta DVD)

Prosimy o podjęcie pilnych działań w celu wybudowania przepławki dla ryb, tak aby eksploatacja zbiornika nie powodowała szkody w środowisku oraz zainstalowania bariery elektromagnetycznej i krat o rozstawie prętów 15 x 15 mm zabezpieczającej wloty na turbiny.

Uzasadnienie:

Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Radomiu zawiadomił telefonicznie w dn. 10.11.2016r. Dyrektora WZMiUW w Warszawie, Oddział w Radomiu o wystąpieniu szkody w rybostanie, polegającym na mechanicznym zniszczeniu znacznej ilości ryb przez zespół turbin hydroelektrowni wbudowanej w zaporę czołową zbiornika Domaniów pozostającą bez skutecznego zabezpieczenia. Powyższe spowodowało straty w rybostanie, w tym w gatunkach chronionych takich jak: różanka i piskorz, gatunków zagrożonych : certa – wymiar ochronny 30 cm , okres ochronny 01.09 do 30.11 oraz okresowo chronionych : węgorz – wymiar ochronny 60 cm, okres ochronny 16.06 do 15.07, sandacz – wymiar ochronny do 50cm, okres ochronny 01.01. do 31.05, szczupak – wymiar ochronny do 50cm, okres ochronny 01.01 do 30.04.i sum – wymiar ochronny do 70 cm, okres ochronny 01.11 do 30.04.

Ponadto w dniu 14.11 o zaistniałej sytuacji powiadomiono:

- Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej
- Marszałka Województwa Mazowieckiego w Warszawie
- Wojewodę Mazowieckiego

- Dyrektora Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Gospodarki Wodnej w Warszawie
- Dyrektora RDOŚ w Warszawie
- Dyrektora WZMiUW w Warszawie
- Dyrektora RZGW w Warszawie
- Państwową Straż Pożarną w Radomiu

oraz załączono dokumentację zdjęciową na zewnętrznym elektronicznym nośniku danych.

W dniu 14.02.2017 roku na terenie WZMiUW w Wólce Domaniewskiej przeprowadzona została kontrola połączona z wizją terenową obiektu hydroelektrowni.

W pracach kontrolnych uczestniczyli przedstawiciele RZGW w Warszawie oraz Zarządu Zlewni w Warszawie w osobach:

- Paweł Szczygiel – Kierownik Zlewni
- Przemysław Gierczak – starszy specjalista
- Agata Starnawska – przedstawiciel RZGW w Warszawie
- Lech Goleniewski – przedstawiciel RZGW w Warszawie

z ramienia WZMiUW uczestniczyli:

- Elżbieta Stanke
- Marek Kosmala
- Roman Pastuszka

z ramienia Okręgu PZW w Radomiu:

- Antoni Chmura – Prezes Zarządu Okręgu
- Andrzej Lipiński – Wiceprezes ZO ds. Zagospodarowania i Ochrony Wód
- Grzegorz Gogół – Dyrektor BZO PZW w Radomiu

Podczas uruchamiania turbin hydroelektrowni stwierdzono, że wypływały w znacznych ilościach pocięte ryby różnych gatunków. Dokumentację zdjęciową wykonał Przemysław Gierczak, członek zespołu kontrolnego.

Zwracamy uwagę, że Trybunał Europejski UE wyrokiem z dn. 1 lipca 2017 r., odpowiadając na pytania sądu austriackiego, wydał wyrok w sprawie C-529/15, interpretując dyrektywę 2004/35/WE (dyrektywę szkodową) i art. 4.7 dyrektywy 2000/60/WE (Ramowej Dyrektywy Wodnej), w którym wskazał, że funkcjonująca od 2002 r. elektrownia wodna na rzece Mürz w Styrii (Austria) powoduje na długim odcinku rzeki poniżej, krótkie lecz znaczne wahania poziomu wody, które zakłócają reprodukcję ryb i powodują ich nadmierną śmiertelność. Negatywny wpływ na ichtiofaunę (a tym samym na stan ekologiczny wód, którego ichtiofauna jest elementem) jest potencjalnie kwalifikowalny jako szkoda w środowisku. Szkody wynikały z eksploatacji elektrowni wodnej. Dyrektywa szkodowa ma zastosowanie do szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu, które zostały spowodowane eksploatacją instalacji, która uzyskała pozwolenie wodnoprawne i została oddana do użytku. Trybunał Europejski stwierdził, że niedopuszczalna jest interpretacja, która automatycznie wyłączałaby uznanie negatywnego wpływu za szkodę w środowisku z samego tylko powodu, że na szkodliwe przedsięwzięcie uzyskano odpowiednie pozwolenie wodnoprawne. Wyłączenie z pojęcia szkody stosuje się tylko do pogorszeń spełniających warunki art. 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej (zostały podjęte wszystkie praktyczne środki minimalizujące + motywy szkodliwego przedsięwzięcia zostały szczegółowo określone i wyjaśnione + szkodliwe przedsięwzięcie stanowi nadrzędny interes społeczny lub środowiska + nie było racjonalnych korzystniejszych środowiskowo alternatyw). Sąd nie miał obowiązku samodzielnie badać, czy warunki z art. 4.7 RDW są spełnione. Sam fakt, że odpowiedni organ administracji tego nie ustalił, zezwalając na przedsięwzięcie, oznacza że nie można

powołać się na wyłączenie z pojęcia szkody. Uprawniony do rybactwa musi mieć prawo do żądania od odpowiednich organów działań w sprawie szkody w środowisku.

Wykonany na zlecenie Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Radomiu „Raport z badań ichtiopatologicznych ryb ze zbiornika zaporowego Domaniów” (w załączeniu) wskazuje, że stan zdrowotny ryb w zbiorniku nie budzi ryzyka śmierci czy poważnego osłabienia które mogłoby spowodować ich masowe gromadzenie się przy zaporze. Dokonane w czasie badań połowy wskazują że ryby mogą ulegać poważnym uszkodzeniom przy podejmowaniu prób przechodzenia przez zaporę nawet gdy elektrownia nie pracuje. Dlatego wg autorów Raportu konieczne jest zastosowanie barier elektrycznych które ograniczą możliwość wpływania ryb do urządzenia piętrzącego zapory oraz wykonanie przepławki pozwalającej na odbywanie przez nie bezpiecznych migracji.

Reasumując, szkoda w środowisku miała miejsce, co potwierdza załączona dokumentacja. Organem ochrony środowiska właściwym w sprawach odpowiedzialności za zapobieganie szkodom w środowisku i naprawę szkód w środowisku jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku podmiot korzystający ze środowiska jest obowiązany do podjęcia działań w celu ograniczenia szkody w środowisku, zapobieżenia kolejnym szkodom i negatywnym skutkom lub dalszemu osłabieniu funkcji elementów przyrodniczych, w tym natychmiastowego opanowania, powstrzymania, usunięcia lub ograniczenia szkodliwych czynników oraz podjęcia działań naprawczych.

**Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w
Warszawie**

Organ ochrony środowiska

ZGŁOSZENIE

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. z 2007 r. Nr 75, poz. 493) zgłaszam*:

- bezpośrednio zagrożenie szkodą w środowisku
 szkodę w środowisku

Rodzaj szkody, której dotyczy zagrożenie albo która miała miejsce*:

- szkoda w gatunkach chronionych**
 szkoda w chronionych siedliskach przyrodniczych
 szkoda w powierzchni ziemi
 szkoda w wodach

Zagrożenie szkodą w środowisku lub szkoda w środowisku
dotyczy środowiska jako dobra wspólnego*

TAK NIE

Imię i nazwisko albo nazwa podmiotu zgłaszającego:

Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne, 26-670 Pionki, Radomska 7

Adres zamieszkania albo adres siedziby zgłaszającego:

26-670 Pionki, Radomska 7

Data wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą lub szkody w środowisku:

10.11.2016r.

(Datę należy określić na tyle dokładnie, na ile to możliwe. Szczególnie istotne jest, czy zagrożenia lub szkody nie wystąpiły przed 30 IV 2007 r.)

Miejsce wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą lub szkody w środowisku:

Wólka Domaniowska, woj. mazowieckie, gm. Przytyk, teren hydroelektrowni przy zbiorniku Domaniów,

(Województwo, gmina, możliwie dokładny opis lokalizacji – np. nr działki lub opisowo. Można dołączyć mapę z zaznaczoną lokalizacją.)

Podmiot korzystający ze środowiska odpowiedzialny za wystąpienie bezpośredniego zagrożenia szkodą lub szkody w środowisku (*pole nieobowiązkowe*):

Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Oddział w Radomiu, ul. Wernera 4a, 26-600 Radom, który jest użytkownikiem hydroelektrowni.

(Nazwa podmiotu, w miarę możliwości jego dane adresowe. Można wymienić kilka podmiotów, jeśli odpowiedzialnych jest więcej.)

Opis zgłaszanego bezpośredniego zagrożenia szkodą lub szkody w środowisku:

Przedostające się do zespołu turbin hydroelektrowni ryby są zabijane przez pocięcie lub okaleczane w trakcie przejścia przez zaporę zarówno w trakcie jej pracy jak również w stanie nieczynnym. Brak jest procedury odstraszenia ryb przed uruchomieniem turbin zarówno do strony wlotu jak i wylotu spracowanej wody.

(Należy możliwie dokładnie opisać, na czym polega zagrożenie lub szkoda. Zaleca się wskazanie – w jaki sposób spełnione są kryteria kwalifikujące zdarzenie jako szkodę w środowisku, określone w art. 6 pkt 11 ustawy.)

* wstaw X przy właściwej pozycji